

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
"Демократія: від теорії до практики"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 4; годин - 120; залікових модулів - 1; змістовних модулів - 2
Семестр, Рік	III/ II
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Молодецький Анатолій Емільович; кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	0482687693
E-mail:	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму, ауд. 99
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри Онлайн-консультації: : телефон, ZOOM (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти зможуть поставити питання під час консультації (згідно з графіком консультацій). Інші види комунікації: група в Telegram, очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом.

e-mail: geotourism@onu.edu.ua

телефон: 0482687693

соціальні мережі: Telegram (за вказаним номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни - роль та діяльність громадських організацій, політичних партій, мас-медіа та інших інститутів політичної системи, а також з особливості взаємодії органів державної влади та громадян в умовах демократії.

Пререквізити курсу: ефективність засвоєння змісту дисципліни "Демократія: від теорії до практики" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: "Основи суспільної географії", "Політологія", "Актуальні питання історії та культури України".

Мета курсу - є формування і зміцнення знань, навичок, цінностей та ставлень, пов'язаних з ефективною громадянською активністю студентів.

Завдання дисципліни: - завданнями курсу є надання студентам цілісної системи знань про історію та концептуальні засади демократичного урядування, права людини, громадську участь; сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію, ефективно взаємодіяти з людьми різних поглядів та переконань; сформувати розуміння важливості громадської участі у демократичній державі; сформувати у студентів готовність долучатися до вирішення суспільних проблем та навчити використовувати для цього інструменти громадської участі, доступні в Україні.

Очікувані результати. Здобувач повинен знати:

- основні філософські засади демократичного врядування, ключові концепції та теорії демократії, їх еволюцію; ключові принципи розвитку та функціонування демократії;
- засадничі права та свободи людини, їх міжнародні конвенції та пакти у галузі прав людини;
- механізми демократії, їх роль та особливості ефективного функціонування;
- принципи формування громадянського суспільства, чинники що сприяють його розвитку та виклики пов'язані з його утвердженням;
- особливості формування активного громадянина, як одного з ключових суб'єктів демократичного врядування;
- принципи організації роботи на дослідженнях суспільно важливої проблеми;
- принципи реалізації практичного проекту з суспільно важливої проблеми.

вміти:

- критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій та приймати обґрунтовані рішення;
- працювати спільно з іншими за ради досягнення мети, ефективно взаємодіяти з людьми різних поглядів та переконань;
- ідентифікувати та досліджувати існуючі у суспільстві проблеми, а також розробляти рекомендації щодо їх вирішення;
- застосовувати інструменти громадської участі для вирішення суспільних проблем;
- визначати складні суспільні, політичні проблеми, складання теми та плану їх дослідження, реалізовувати план дослідження, працювати результати дослідження;
- розробляти план дій за для вирішення проблеми, реалізовувати його та презентувати результати проекту;
- здійснювати ефективну комунікацію з органами влади, громадськими організаціями та мас-медіа.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (24 год.) та практичних занять (12 год.), організації самостійної роботи студентів (84 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів), інтерактивні методики викладання.

Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади демократичного врядування та прав людини

Тема 1. Філософські засади демократичного врядування.

Тема 2. Формування суспільства та держави.

Тема 3. Принципи демократії.

Тема 4. Еволюція прав людини та загальна декларація прав людини.

Тема 5. Розвиток уявлення про права людини в Україні.

Тема 6. Міжнародні конвенції та пакти про права людини.

Тема 7. Реалізація прав людини та проблеми у цій сфері.

Змістовний модуль 2. Громадянське суспільство і демократія.

Тема 8. Визначення громадянського суспільства. Демократичні функції громадянського суспільства

Тема 9. Україна і громадянське суспільство. Виклики, пов'язані з громадянським суспільством.

Тема 10. Громадянство і демократія. Методи громадської участі.

Тема 11. Чинники, що впливають на участь громадян у демократичних процесах.

Тема 12. Громадянська участь в Україні.

Рекомендована література:

1. Бориславська О.М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз: монографія. Харків: Право, 2018. 384 с.
2. Демократія: від теорії до практики / [Г. Берроуз, І. Совсун, С. Буров та ін.]. Київ, 2018.
3. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Закон України "Про громадські об'єднання" [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
5. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1997. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80?test=XX7MfyrCSgkyQdPIZiKEmxN8NI4Z6s80msh8Ie6>.
6. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини"., 1998. (Відомості Верховної Ради України (ВВР)). С. 99.
7. Конституція України., 1996. (Відомості Верховної Ради України (ВВР)). С. 141.
8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
9. Постанова КМУ від 3 листопада 2010 р. N 996 "Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики" [Електронний ресурс]. 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>.
10. Правові механізми взаємодії держави і громадянського суспільства в Україні: історичний досвід і виклики сучасності: наукова записка / [Горбатенко В.П. (кер. авт. кол.), Кресіна І.О., Кукуруз О.В., Тимошук В.П., Стрельцова О.В., Матвійчук Л.О.]. К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2013. 82 с.
11. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини. Київ: Основа, 2017. 44 с.
12. Цвих В. Громадянське суспільство. Навчально-методичний посібник / В. Цвих, О. Горбняк, В. Кобильник. Кам'янець-Подільський: Абетка Світ, 2009. 111 с.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Існум

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	30	100
5	6	6	6	6	6	6	5	6	6	6	6		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит. Іспит складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60) допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання МК, за яку отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.